

Broj: 01- 491 / 20 - 5
Podgorica, 28. 08. 2020. godine
MS/MS

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41. Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br. 42/2011 i 32/2014.) i člana 40. Pravila o radu zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br.53/14.), nakon završenog ispitnog postupka po pritužbi X.Y. daje

MIŠLJENJE

I Uvod

1.X.Y. podnio je pritužbu Instituciji Zaštitnika u ime rođaka X.Y., koji se nalazi u na izdržavanju kazne, na rad zdravstvene službe Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (UIKS-a). Predstavnici Institucije su povodom ove pritužbe posjetili osuđeno lice XX, kojom prilikom je imenovani lično podnio pritužbu.

II Postupanje Zaštitnika

2. U pritužbi i razgovoru podnosilac pritužbe je, između ostalog, naveo: da je državljanin Republike Srbije; da mu je zbog bolova u nogama obavljena laserska operacija vena u Kliničkom centru Crne Gore (KCCG); da operacija nije uspjela; da su se bolovi nastavili i vene izrazile već nakon mjesec dana od operacije; da ga je 06.02.2020. godine, zdravstvena služba UIKS-a, odvela na zakazani kontrolni pregled u KCCG; da je na zakazanom pregledu vaskularni hirurg preporučio da ga pregleda doktor koji ga je operisao i da mu se izvrši dopler krvnih sudova nogu; da je 19.05.2020. godine, zdravstvena služba realizovala snimanje i dopler krvnih sudova u KBC –u, ali mu nije obavljen kontrolni pregled od strane doktora koji ga je operisao; da smatra da dugo čeka na specijalistički pregled od 06.02.2020. godine i da zdravstvena služba još uvijek nije postupila po preporukama vaskularnog hirurga i nije zakazala kontrolni specijalistički pregled kod ljekara, koji ga je operisao.

3.Zaštitnik je zatražio i dobio izjašnjenje od UIKS-a, br. U-KD br. 527 od 24. jula 2020. godine, u kojem je navedeno: da je X.Y. urađena hirurška intervencija (Op: Extirpatio varicositatem cruris multiplices l.dex.Sec Klapp-Smetana) u KBC –u, na Klinici za vaskularnu hirurgiju; da je tom prilikom, uz propisanu terapiju otpušten na dalje liječenje u UIKS; da su mu dana 31.12.2019. godine, realizovali prvi kontrolni pregled kod ljekara specijaliste vaskularnog hirurga u KCCG; da su 06.02.2020.godine, imenovanom realizovali drugi kontrolni pregled uz konstataciju, da nema pogoršanja zdravstvenog stanja pacijenta; da je sledeći kontrolni pregled bio zakazan u martu 2020. godine, ali da se usljed objektivnih okolnosti – nastale epidemiološke situacije u Crnoj Gori nije mogao realizovati jer su u tom periodu opservirani samo životno ugroženi pacijenti, što nije bio slučaj sa imenovanim; da je

zatvoreniku X.Y., nakon slabljenja privremenih mjera za sprječavanje i suzbijanje širenja korona virusa izdatih od NKT-a 19.05.2020. godine u KCCG izvršeno snimanje –dopler krvnih sudova; da je imenovani upućen u KCCG na kontrolni pregled kod ljekara specijaliste vaskularnog hirurga dr. X (koji mu je obavio hiruršku intervenciju) koji nije realizovan iz razloga što je ljekar obavljao hirurške intervencije drugim pacijentima; da je 09.07.2020.godine zatvorenik upućen na kontrolni pregled kod ljekara specijaliste vaskularnog hirurga dr X, kada je i pregledan od strane imenovanog ljekara; da specijalista vaskularni hirurg nije konstatovao pogoršanje zdravstvenog stanja; da mu je naredni kontrolni pregled zakazan za pola godine; da mu zatvorski ljekari redovno obavljaju ljekarske preglede u UIKS-u; da mu se uredno ordinira potrebna medikamentozna terapija, sprovode i ostali specijalistički pregledi kao laboratorijske i biohemijske analize i da su neosnovani navodi u pritužbi zatvorenika.

4. Izvršen je uvid u zdravstveni karton X.Y.

III Utvrđene činjenice

5. Na osnovu navoda pritužbe, izjašnjenja i uvida u obimnu medicinsku dokumentaciju, utvrđeno je:

- da se podnosilac pritužbe X.Y. nalazi na izdržavanju kazne zatvora u UIKS-u;
- da mu je 23.12.2019.godine, urađena hirurška intervencija u KCCG - laserska operacija vena, koju je obavio dr X;
- da je 31.12.2019. godine odveden na zakazani kontrolni pregled u KCCG;
- da mu je tom prilikom ordinirajući vaskularni hirurg preporučio da ga pregleda doktor koji ga je operisao (dr X) i da mu se izvrši dopler krvnih sudova nogu;
- da je 06.02.2020.godine odveden na drugi kontrolni pregled, kojomprilikom je konstatovano da mu se zdravstveno stanje nije pogoršalo;
- da je sledeći kontrolni pregled bio zakazan za mart 2020. godine, ali da se usljed objektivnih okolnosti – nastale epidemiološke situacije u Crnoj Gori nije mogao realizovati jer su u tom periodu opservirani samo životno ugroženi pacijenti, što sa podnosiocem nije bio slučaj;
- da mu je 19.05.2020. godine, nakon slabljenja privremenih mjera za sprječavanje i suzbijanje širenja korona virusa, izvršeno snimanje –dopler krvnih sudova;
- da je upućen na kontrolni pregled kod dr. X, koji nije realizovan iz razloga što je ljekar obavljao hirurške intervencije drugim pacijentima;
- da je 09.07.2020.godine na kontrolnoom pregledu kod dr X, nije konstatovano pogoršanje zdravstvenog stanja;
- da ga u kontinuitetu pregledaju zatvorski ljekari u UIKS-u, uredno ordiniraju potrebnu medikamentoznu terapiju, sprovode zakazane specijalističke preglede i vrše labaratorijske i biohemijske analize.

IV Relevantno pravo

6.Ustav Crne Gore(„Službeni list CG,, broj 1/2007 i 38/13) ustanovljeno je:

»Niko ne smije biti podvrgnut mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju(član 28).

Svako ima pravo na zdravstvenu zaštitu.“(član 69)

7. Zakonom o zdravstvenoj zaštiti(„Službeni list CG,, broj 39/04 i 14/10) propisano je:

“Zdravstvena zaštita predstavlja skup mjera, aktivnosti na očuvanju, zaštiti i unapređenju zdravlja, sprečavanju i suzbijanju bolesti i povreda, ranom otkrivanju bolesti, pravovremenom liječenju i rehabilitaciji.(član.1)

U oblasti zdravstvene zaštite država obezbeđuje sredstva između ostalih za: zdravstvenu zaštitu lica koja su na izdržavanje kazne zatvora.”(član.13.tačka.10)

8.Zakonom o izvršenju kazne zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti („Službeni list CG., broj 35/15) propisano je:

“Zatvorenik ima pravo na zdravstvenu zaštitu, u skladu sa zakonom. Zdravstvena zaštita zatvorenika ostvaruje se u Zavodu, koji je dužan da obezbijedi uslove u pogledu prostora ,kadra i opreme, u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita. Zatvorenik koji zdravstvenu zaštitu ne može ostvariti u Zavodu, ostvaruje je u zdravstvenoj ustanovi, u skladu sa zakonom. (član 48)

9.Zakon o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda („Službeni list CG., broj 42/11 i 32/14) ustanovljeno je:

“Zaštitnik vrši svoju funkciju na osnovu Ustava i zakona i u svom radu pridržava se načela pravde i pravičnosti. Zaštitnik/ca,zamjenik/ca,kao i glavni/a savjetnik/ca Zaštitnika/ce i savjetnik/ca Zaštitnika/ce koga /koju Zaštitnik/ca ovlasti, ima pravo da:

-bez najave, izvrši pregled prostorija u organima, organizacijama, ustanovama i drugim mjestima gdje se nalazi ili se može nalaziti lice lišeno slobode;

-bez prethodne najave i odobrenja,posjeti lice lišeno slobode i provjeri poštovanje njegovih prava;

-bez prisustva službenog ili drugog lica,lično ili preko prevodioca, razgovara sa licem lišenim slobode, kao i sa drugim licem za koje smatra da može da pruži potrebne informacije.(član 24)

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.(član 41)“

b) Međunarodno pravo

10.Preporuka Rec(2006)2 Komiteta ministara državama članicama u vezi sa evropskim zatvorskim pravilima

"Zatvorska uprava vodi računa o zdravlju svih zatvorenika pod njenim nadzorom.(III dio, tačka 39). Zdravstvena služba u zatvoru organizuje se u tijesnoj vezi sa opštom zdravstvenom službom zajednice ili države.

Zatvorenici treba da imaju pristup zdravstvenim službama u zemlji bez diskriminacije po osnovu njihovog pravnog statusa. Zdravstvena služba u zatvoru mora nastojati da otkrije i liječi fizičke ili psihičke bolesti ili nedostatke od kojih zatvorenik boluje.

Sve neophodne medicinske, hirurške i psihijatrijske usluge koje u svrhu liječenja postoje u zajednici, moraju biti na raspolaganju i zatvorenicima u svrhu liječenja. Obezbjediće se da zatvoreniku u svakom trenutku ljekar bude na raspolaganju bez odlaganja u hitnim slučajevima.

IV Zaključna ocjena

11. Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka i utvrđenih relevantnih činjenica, Zaštitnik ocjenjuje da zdravstvena služba UIKS-a pruža adekvatnu zdravstvenu zaštitu osuđenom licu, na način što zatvorski doktori u kontinuitetu prate zdravstveno stanje imenovanog i realizuju specijalističke preglede u skladu sa prirodom njegove bolesti. U tom smislu, kako se to konstatuje ljekarskim nalazima, nije došlo do pogoršanja zdravstvenog stanja podnosioca pritužbe.

12. Podnosilac pritužbe je sam naveo da je više puta odvođen u KCCG i pregledan od strane vaskularnog hirurga (31.12.2019 godine, 06.02.), ali da se u martu i aprilu 2020. godine, usljed objektivnih okolnosti – nastale epidemiološke situacije u Crnoj Gori u cilju sprječavanja i suzbijanja širenja korone virusa – pregled nije mogao realizovati. Ovo iz razloga što su u tom periodu opservirani samo životno ugroženi pacijenti, što sa podnosiocem pritužbe nije bio slučaj. Treba napomenuti da se navedeni protokol rada primjenjivao jednako i na opštu populaciju.

13. Nakon slabljenja privremenih mjera za sprječavanje i suzbijanje širenja korona virusa izdatih od NKT-a, 19.05.2020. godine Zdravstvena služba UIKS-a sproveda je imenovanog u KCCG, gdje mu je izvršeno snimanje – dopler krvnih sudova u skladu sa ljekarskim uputom. Istom prilikom, zakazani pregled specijaliste vaskularnog hirurga, koji je izvršio hiruršku intervenciju, je izostao zbog opravdane zauzetosti vaskularnog hirurga.

14. Podnosiocu pritužbe je 09.07.2020. godine, omogućen kontrolni specijalistički pregled i tom prilikom nije konstatovano pogoršanje zdravstvenog stanja od strane doktora koji je i obavio hirušku intervenciju.

15. Prethodno navedena hronologija postupanja zdravstvene službe UIKS-a, potvrđuje, da je sa svoje strane, preduzela sve potrebne korake, kako bi se pobrinula, da se preporučeni pregled izvrši blagovremeno i u skladu sa ljekarskim uputstvom. Zaštitnik ukazuje da su se, shodno nastaloj epidemiološkoj situaciji, morali poštovati postavljeni prioriteti u radu zdravstvenih radnika, kada su se prioritetno obavljale neodložne i hitne specijalističke intervencije.

Kod ovakvog stanja stvari Zaštitnik je našao da podnosiocu pritužbe, radom zdravstvene službe UIKS-a, nije povrijeđeno pravo na adekvatnu zdravstvenu zaštitu.

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Zdenka Perović

Dostavljeno:

- podnosiocu pritužbe
- Upravi za izvršenje krivičnih sankcija